

Van een interessante Nijverheid

DE Firma Blikman & Sartorius is een zaak die reeds van zeer ouden datum is. Reeds in 1693 vinden wij haar in een bescheiden winkel-huis op den Dam, daarna op het Rokin, waar na verschillende verbouwingen het gebouw ontstond, zooals men het tegenwoordig ziet.

De laatste verbouwing vond plaats in den afgeloopen zomer. Door de voortdurende uitbreiding was ook nu de ruimte te klein geworden en zon men op middelen de belemmeringen, die dit gebrek aan plaatsruimte medebrachten, uit den weg te ruimen.

Dit werd op radicale wijze gedaan, door de lokalen die door de fabriek in beslag werden genomen te ontruimen en in te richten voor kantoorlokalen en magazijnen. De geheele fabriek werd overgebracht naar Sloterdijk. Daar heeft men een nieuw gebouw gezet, dat geheel aan de eischen der moderne nijverheid voldoet. Op deze fabriek komen wij straks met een paar woorden terug, na eerst een kijkje te hebben genomen in het Gebouw op het Rokin.

Als wij de breede deuren binnengaan, komen wij eerst in den winkel, een ruime zaal, waar de vele en verschillende artikelen, welke de firma verkoopt, in etalagekasten overzichtelijk zijn gerangschikt. Een flink personeel en een groote verscheidenheid van artikelen maken dat iedere koper daar kan vinden, wat hij wenscht.

Achter den winkel vindt men een kantoor-tje, waar men voor administratieve zaken wordt te woord gestaan. Daarnaast is het expeditielokaal, waar de bestellingen worden gereedgemaakt, om door de welbekende auto's der firma aan de adressen te worden bezorgd.

Uit den winkel voert ons een keurig ingerichte lift naar de verschillende verdiepingen. Op de eerste verdieping vindt men de type- en copieer-afdeeling, voor het maken van circulaire's, het typen van stukken enz., het kantoor voor de veilingen van vaste goederen, het privé kantoor der directeur en de show-room, waarin een uitgebreide collectie kantoor-meubelen en verschillende moderne kantoorartikelen zijn opgesteld. Tevens vindt men op deze verdieping het kantoor voor den engros-handel.

Op de daarboven gelegen verdieping vindt men verschillende lokalen voor het administratieve personeel, een koffiekamer voor de bedienden en een monsterzaal voor de engros-afnemers. Op de 3de étage vindt men groote magazijnen, waar de enorme voorraad verschillende artikelen wordt gereed gehouden om den winkelvoorraad aan te vullen of op bestelling af te leveren. Tevens is hier een inrichting voor het repareren van vulpenhouders. Niet alleen de door de firma in den handel gebrachte Caw's vulpenhouders, doch ook alle andere soorten vulpenhouders worden hier gerepareerd.

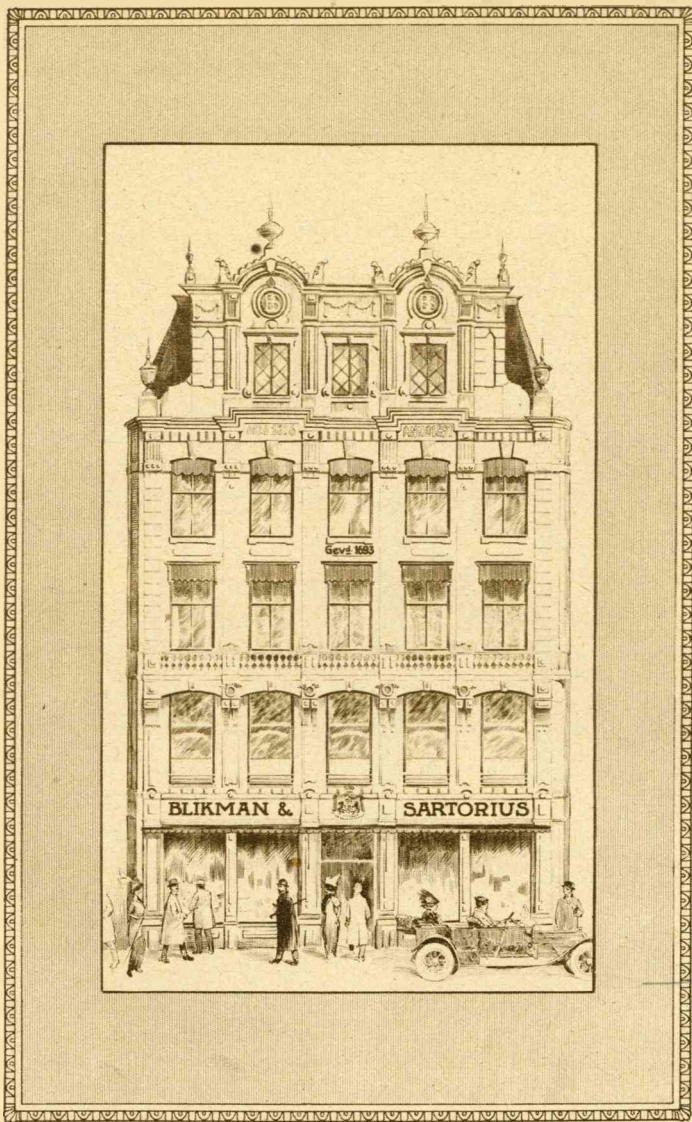
Het naast het hoofdgebouw gelegen perceel, dat vroeger geheel voor fabriek was ingericht, wordt nu ingenomen door de magazijnen, daar de bestaande noodzakelijk uitgebreid moest worden. Verder is hier aanwezig een export afdeeling, welke de verschillende artikelen der firma naar het buitenland en onze koloniën verzendt, en een kleine drukkerij, uitsluitend om haastwerk vlug te kunnen afleveren. Dan vindt men een reliëfstempel-atelier, waar vooral tegen St. Nicolaas en Kerstfeest stapels doozen postpapier worden aangevoerd om met een monogram en reliëf te worden bestempeld.

Ook is hier aanwezig een schrijfmachine-reparatieafdeeling, waar verschillende systemen schrijfmachines worden gerepareerd of schoongemaakt.

Op deze étage is ook de school voor schrijfmachine onderricht.

Dat voor het organiseren en leiden van een in zooveel afdelingen gesplitste onderneming een enorme werkkraft noodig is, zal men na het lezen van het bovenstaande wel met ons eens zijn.

De leiding berust tegenwoordig uitsluitend bij den directeur, den Heer J. de Flines, die natuurlijk door deskundig personeel in dezen arbeid wordt gesteund.

Voorgevel van het gebouw Rokin.

Het personeel is natuurlijk met de uitbreiding der zaak toegenomen, daar de verschillende branches, welke de firma opnam, steeds het in dienst nemen van nieuw personeel noodig maakten.

Dat de belangen van het personeel door de directie worden behartigd, blijkt wel uit het bestaan van het Blikman's Hulpfonds, dat de zieken financieelen steun en de oudere employés een pensioen verschaft en hun op die manier in staat stelt een rustigen ouden dag te genieten.

Niet alleen echter voor de zieken, ook voor de gezonden wordt gezorgd, door doelmatige inrichting van de werklokalen, veel licht en lucht, het bevorderen van de sport onder het personeel.

Voor eenigen tijd werd opgericht de Blikman's Royal Club, die uitsluitend uit leden van het personeel bestaat en voetbal, tennissen en andere takken van sport beoefent.

Na de bezichtiging van de perceelen op het Rokin zouden wij u willen uitnoodigen ook een kijkje te nemen in de fabriek te Sloterdijk.

Deze fabriek, welke gebouwd werd onder leiding van den architect G. van Arkel, is zooals wij reeds schreven, geheel modern ingericht.

Om aan de vele bezwaren te ontkomen, welke het werken in verschillende lokalen meebrengt, bestaat de geheele fabriek uit één zaal van enorme afmetingen, waar de verschillende afdelingen naast elkaar en met elkaar werken aan de aflevering der verschillende producten. Hier vindt men de binderij, de boekdrukkerij, de steendrukkerij en de reliëfdrukkerij. Het is wel de moeite waard deze afdelingen ieder afzonderlijk even te noemen. Op de binderij worden de verschillende kantoorboeken ingebonden, welke de firma voorradig houdt of op bestelling levert. Een afzonderlijke afdeling is belast met het binden van copy-boeken van allerlei maten, terwijl een andere afdeling zich uitsluitend bezig houdt met het vervaardigen van de Proudfit losbladige boeken en alle benodigdheden voor kaartsysteem. De binderij houdt zich ook bezig met fijner werk, zooals albums in fraaie kalfs- en juchtlederen banden.

In de linieerinrichting zorgen een 9-tal linieermachines en marmermachines voor het verder afwerken der boeken.

In de zetterij werken een groot aantal zettters aan het zetsel voor de verschillende drukwerken, doch tevens vindt men daar de zetmachines, welke enorme hoeveelheden zetsel leveren of wel boekwerken zetten van elke dikte. Het zetsel gaat van hier naar de drukkerij, waar de nieuwste machines dit werk in korten tijd in druk brengen. Behalve alle gewone boekdrukkerwerken, worden ook drie- en vierkleurendrukken gereproduceerd.

De reliëf- en koperenplaat drukkerij is voor Nederland een zeldzaamheid.

Zoo komt men ten slotte aan de steendrukkerij. Hier ziet men het graveeren met diamant en staal, het maken van overdrukken voor groote oplagen enz.

Tenslotte rest ons nog eenige afdelingen, waaronder het magazijn, waar de verschillende materialen, papier, carton enz. voor gebruik gereed worden gehouden. Het laboratorium waar deze stoffen bij ontvangst worden onderzocht om na te gaan of zij voldoen aan de hoge eischen, welke de firma hieraan stelt, wat trouwens voor het leveren van correct werk een conditio sine qua non is. Naast het magazijn heeft men de lokalen voor de administratie, waar dit geheele bedrijf op papier wordt geregeld en ook het kantoor van den leider, die van hieruit een overzicht heeft over de geheele fabriek, een maatregel welke de controle uitstekend bevordert. Verder vinden wij hier ook een expeditie afdeling van waaruit de bezorging der orders plaats heeft, terwijl een geregelde autodienst de connectie tusschen hoofdkantoor en fabriek onderhoudt. Voor het personeel is ook hier uitstekend gezorgd. Licht en lucht vinden overal toegang. Voor den afvoer van slechte lucht, van de looddampen der zet- en gietmachines en van de smeltoven is uitstekend zorg gedragen. Flinke schaft- en waschklokalen, kleedkamers met hygiënisch ingerichte ijzeren kleedkastjes verhoogen het streven om den arbeiders het leven hier zoo gezond en zoo aangenaam mogelijk te maken.

Voorgevel van het fabrieks-gebouw Sloterdijk.

Kijkje in de fabriek; gedeelte zetterij